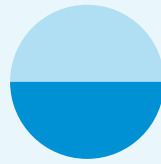

Από το

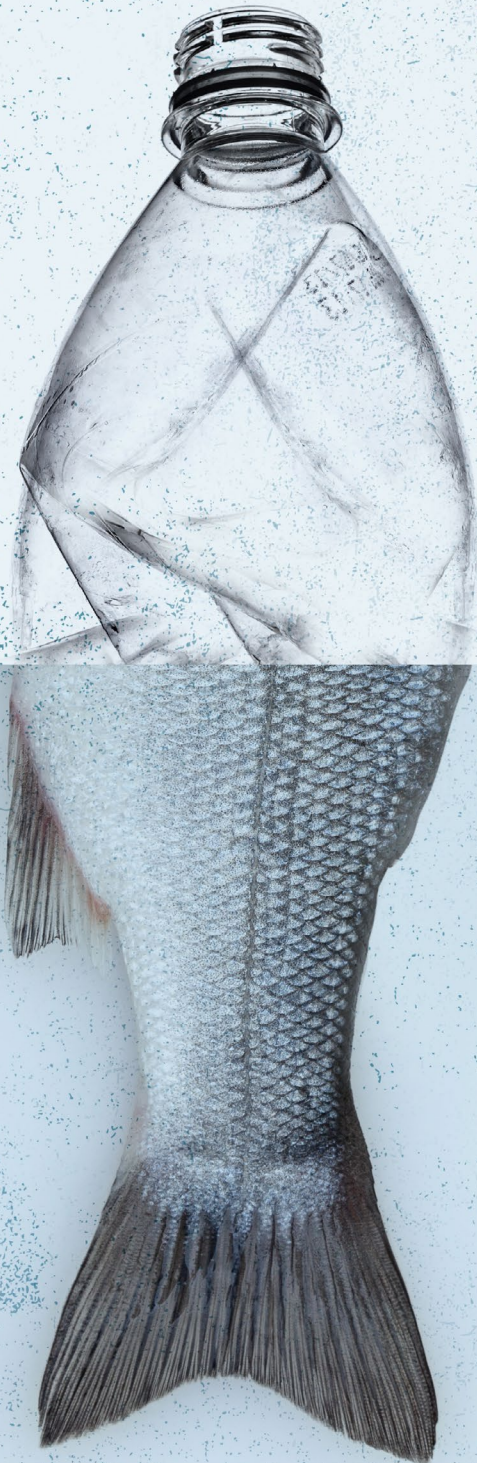
Clean Blue
Palros

Μια πρωτοβουλία του

Common
Seas

Σε συνεργασία με το

Ελλάδα,

χωρίς πλαστικά
μιας χρήσης

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	3-4
για τους εκπαιδευτικούς.	
2. Πληροφοριακή κάρτα:	5
«Η πλαστική ρύπανση στη Μεσόγειο και την Ελλάδα»	
3. Μέρος Α': Δράσεις αξιολόγησης.	6
3.1. Μέτρησέ το, στο σπίτι!	7
Πρωτόκολλο έρευνας (ατομικό)	9-11
3.2. Μέτρησέ το, στο σχολείο!	12
Πρωτόκολλα έρευνας (για αντίστοιχες μικρές ομάδες μαθητών):	13
3.2.1. Παρατήρηση γευμάτων στο σχολείο	15
3.2.2. Παρατήρηση πλαστικών απορριμμάτων στο σχολείο	16
3.2.3. Παρατήρηση στο κυλικείο	17
3.2.4. Η διάθεση των απορριμμάτων του σχολείου	18-19
3.3. Μέτρησέ το στη γειτονιά!	21
Πρωτόκολλα έρευνας	22
3.4. Μέτρησέ το, στην παραλία!	23
Πρωτόκολλα έρευνας στην παραλία	24
(α) Πρωτόκολλο καταγραφής ταυτότητας παραλίας	26
(β) Πρωτόκολλο καταγραφής απορριμμάτων	26-39
4. Μέρος Β': Δράσεις επικοινωνίας.	40
4.1. Διαδώστε το, στο σχολείο!	41
4.2. Διαδώστε το, στη γειτονιά!	42
4.3. Διαδώστε το, στο Δήμο!	43
5. Για τις μικρές τάξεις του Δημοτικού	44-45
6. Για το Λύκειο	46

Αγκαλητοί εκπαιδευτικοί,

Το «**ΕΛΛΑΔΑ: χωρίς πλαστικά μιας χρήσης**» είναι ένα πρόγραμμα δράσης για την τάξη σας με στόχο την ελαχιστοποίηση των πλαστικών μιας χρήσης στο σχολείο, το σπίτι, τη γειτονιά, το νησί, και τελικά σε όλη τη Μεσόγειο, την Ευρώπη και όλον τον κόσμο!

Είναι πια κοινό μυστικό. Τα πλαστικά πνίγουν, κυριολεκτικά και μεταφορικά, τη ζωή στις θάλασσες και τις ακτές.

Το θέαμα της υποβρύχιας χωματερής πλαστικών είναι οικείο. Παραλίες, ρεματιές, δρόμοι και χωματερές στενάζουν από τα πλαστικά.

Όλοι γνωρίζουμε, λίγοι εφαρμόζουμε!

Σκεφτείτε, πόσο πλαστικό μιας χρήσης ρίχνουμε καθημερινά στον μεγάλο μας κόσμο: το πλαστικό ποτήρι του καφέ μας, το μπουκαλάκι νερό, το καλαμάκι, την πλαστική σακούλα....

Κι όμως, μπορούμε να αλλάξουμε συνήθειες. Μπορούμε να ετοιμάσουμε τους εαυτούς μας, τους μαθητές μας, τις οικογένειές τους και όλη την κοινωνία του νησιού μας να υποδεχτούν την κατάργηση του πλαστικού μιας χρήσης, που ούτως ή άλλως θα είναι αναγκαστική για μεγάλο μέρος τους από το 2021 βάσει Ευρωπαϊκής Οδηγίας.

Νόμοι, μέτρα, θεσμοί, οδηγίες θα υπάρξουν σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Κανένα μέτρο όμως δεν εφαρμόζεται αν δεν έχουν πειστεί αυτοί που καλούνται να το εφαρμόσουν ότι αξίζει τον κόπο να κάνουν την προσπάθεια.

Ας ξεκινήσει λοιπόν η επιχείρηση «σχολείο, σπίτι, γειτονιά, παραλία, νησί ελεύθερα από πλαστικά» από εδώ.

Το πρόγραμμα δράσης που σας προτείνουμε είναι απλό και αρθρώνεται γύρω από το τεράπτυχο: Αξιολογώ, Αλλάζω, Προτείνω, Επικοινωνώ. Το υλικό (εργαλειοθήκη δράσης) αποτελείται από δυο μέρη.

Το πρώτο αφορά την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.

Οι μαθητές ερευνούν, βάσει πρωτοκόλλων, τη χρήση πλαστικού στο σπίτι, το σχολείο, τη γειτονιά και την παραλία. Βγαίνουν εκτός τειχών του σχολείου, παρατηρούν, καταγράφουν, μετρούν, αξιολογούν, προτείνουν αλλά και καθαρίζουν και υιοθετούν μια παραλία.

Ξετρύπωσε το
πλαστικό!

Στο πρώτο μέρος λοιπόν θα βρείτε, και θα εφαρμόσετε κατά βούληση, την περιγραφή των δράσεων που αφορούν την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στο σπίτι, στο σχολείο, στη γειτονιά και την παραλία, με τα αντίστοιχα πρωτόκολλα καταγραφής:

- Μέτρησέ το, στο σπίτι!
- Μέτρησέ το, στο σχολείο!
- Μέτρησέ το, στη γειτονιά!
- Μέτρησέ το, στην παραλία!

Το δεύτερο μέρος συνίσταται στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και στην ετοιμασία μιας εμπνευσμένης και αποτελεσματικής καμπάνιας για τη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία. Στο δεύτερο μέρος λοιπόν θα βρείτε και θα εφαρμόσετε κατά βούληση:

- την περιγραφή των δράσεων επικοινωνίας για το σχολείο:
Διαδώστε το, στο σχολείο!
- την περιγραφή των δράσεων επικοινωνίας για την τοπική κοινότητα:
Διαδώστε το, στη γειτονιά!
- την περιγραφή δράσεων επικοινωνίας για όλη την τοπική κοινωνία:
Διαδώστε το, παντού!

Θα βρείτε επίσης μία πληροφοριακή κάρτα για το πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης στη Μεσόγειο και την Ελλάδα. Μην παραλείψετε να συμβουλευτείτε και τη σχετική σελίδα του Clean Blue Paros, <https://commonseas.com/countries/clean-blue-paros> και του WWF, <https://www.wwf.gr/lifestyle/plastic>, όπου θα βρείτε και χρήσιμα βίντεο για το θέμα.

Όλες οι βαθμίδες εκπαίδευσης μπορούν να αναλάβουν δράση με βάση αυτό το υλικό. Βεβαίως οι εκπαιδευτικοί των μικρών τάξεων (Α' και Β' δημοτικού) όπως και του Λυκείου θα χρειαστεί να κάνουν τις κατάλληλες προσαρμογές. Εμείς προτείνουμε, στο αντίστοιχο φύλλο δράσης, κάποιες ιδέες. Καλό είναι, επίσης, να έχει προηγηθεί ένα πρόγραμμα ή μία αναφορά στο ευρύτερο θέμα της διαχείρισης απορριμμάτων (με έμφαση στη σημασία της μείωσης παραγωγής απορριμμάτων και στη σωστή ανακύκλωση ως τελευταία λύση).

Πόσο χρόνο θα σας πάρει να εφαρμόσετε όλο το πρόγραμμα; Εξαρτάται. Από 1 μήνα έως μία σχολική χρονιά! Εσείς θα αποφασίσετε τι διάσταση θα του δώσετε. Μπορείτε πάντως να διδάξετε και να το συνδέσετε με πολλά μαθήματα (Μελέτη Περιβάλλοντος, Μαθηματικά, Γλώσσα, κ. ο.κ.).

Η δράση αυτή συνδέεται με τους 17 στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και ιδίως με του στόχους 11 (βιώσιμες πόλεις και κοινότητες), 12 (Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή), 14 (ζωή στο νερό), 15 (ζωή στη στεριά).

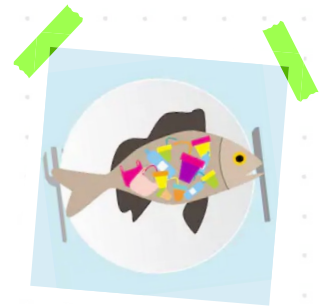
Απλά βήματα για καθαρές θάλασσες και ακτές, για καθαρό από πλαστικά πλανήτη.

Η πλαστική ρύπανση σε αριθμούς

Ο μέσος άνθρωπος καταπίνει:

- Κάθε εβδομάδα 5 γραμμάρια πλαστικό, δηλαδή το βάρος μιας πιστωτικής κάρτας.
- Κάθε χρόνο περίπου 250 γραμμάρια, όσο ένα πακέτο βούτυρο δηλαδή.
- Βασική πηγή του πλαστικού που καταπίνουν οι άνθρωποι είναι το νερό, κυρίως αν είναι εμφιαλωμένο.
- Όποιος πίνει νερό αποκλειστικά από πλαστικά μπουκάλια προσθέτει στο σώμα του 90.000 μικροσωματίδια πλαστικού το χρόνο (45 ... πιστωτικές κάρτες δηλαδή).

Στη Μεσόγειο:

- Υπολογίζεται ότι η παραγωγή πλαστικών απορριμμάτων θα τετραπλασιαστεί έως το 2050.
- Στην Ελλάδα, την Τουρκία και την Τυνησία εκτιμάται ότι το 50% των απορριμμάτων που συλλέγεται για ανακύκλωση περιλαμβάνει και μη ανακυκλώσιμα απόβλητα. Έτσι δυσχεραίνεται η όλη διαδικασία ανακύκλωσης των πλαστικών.

Στην Ελλάδα:

- Παράγονται κάθε χρόνο 940.000 τόνοι πλαστικού, δηλαδή 40 περίπου φορές όσο το βάρος του Παρθενώνα!
- Το 84% των πλαστικών απορριμμάτων καταλήγει στις χωματερές. Από αυτό το 6% περίπου διαρρέει στο περιβάλλον.
- Έως και 26% αυξάνεται η παραγωγή πλαστικών την τουριστική περίοδο.
- Η οικονομία χάνει 26 εκατομμύρια ευρώ ετησίως εξαιτίας της πλαστικής ρύπανσης.

© steve_woods_photography

Μέρος Α' Δράσεις αξιολόγησης

3.1 Μέτρησέ το, στο σπίτι!

Μέτρησέ το, στο σπίτι!

Στόχος: Η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης ως προς τη χρήση πλαστικού μιας χρήσης στο σπίτι.

Περιγραφή:

ΒΗΜΑ 1

Ο εκπαιδευτικός φωτοτυπεί και μοιράζει στους μαθητές το πρωτόκολλο ελέγχου «Μέτρησέ το στο σπίτι!».

Μελετήστε το στην τάξη και κατανοήστε το. Λύστε πιθανές απορίες.

Ορίστε διάρκεια διεξαγωγής της πρώτης αυτής έρευνας στο σπίτι. Καθορίστε καταληκτική ημερομηνία.

ΒΗΜΑ 2

Κάντε την έρευνα με βάση το πρωτόκολλο στο σπίτι. Εξηγήστε στους γονείς τον στόχο της έρευνας και το πρόβλημα.

ΒΗΜΑ 3

Την προκαθορισμένη ημερομηνία, συλλέξτε όλα τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα και βγάλτε τα αποτελέσματα. Απεικονίστε τα στατιστικά στοιχεία με γραφήματα. Συζητήστε τα και αναλύστε τα. Εντοπίστε τα σημαντικότερα προβλήματα. Συζητήστε προτάσεις βελτίωσης των πρακτικών στα νοικοκυριά.

ΒΗΜΑ 4

Αποφασίστε ποιες προτάσεις θα εφαρμόσετε, κινητοποιήστε τους γονείς και αρχίστε την εφαρμογή!

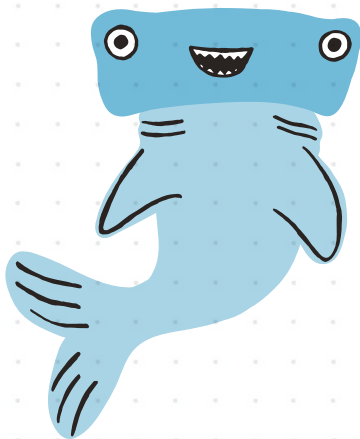
ΒΗΜΑ 5

Μετά από προκαθορισμένη διάρκεια (π.χ. 1 μήνας) επαναλάβετε την έρευνα. Συγκεντρώστε τα αποτελέσματα. Υπήρξε πρόοδος; Συζητήστε τις πιθανές δυσκολίες εφαρμογής των προτάσεων. Συζητήστε προτάσεις βελτίωσης.

ΒΗΜΑ 6

Επικοινωνήστε τα αποτελέσματα της έρευνάς σας στο πρόγραμμα Clean Blue Paros.

Μέτρησέ το,
στο σπίτι!

Μέτρησέ το, στο σπίτι!

1. Για να πίνετε νερό, χρησιμοποιείτε:

- Εμφιαλωμένο νερό
- Νερό βρύσης (με ή χωρίς φίλτρο)
- Σε σταθμούς ξαναγεμίματος νερού

2. Χρησιμοποιείτε πλαστικά μπουκάλια;

- Πάντα
- Ορισμένες φορές
- Προσπαθούμε να τα αποφύγουμε
- Ποτέ

3. Τα χρησιμοποιημένα πλαστικά μπουκάλια τα πετάτε:

- Στον κοινό κάδο
- Στον κάδο ανακύκλωσης
- Στον ειδικό κάδο για πλαστικά μπουκάλια
- Δεν χρησιμοποιούμε πλαστικά μπουκάλια μιας χρήσης

4. Χρησιμοποιείτε πλαστικά καλαμάκια;

- Πάντα
- Ορισμένες φορές
- Προσπαθούμε να τα αποφύγουμε
- Ποτέ

Εάν ναι, στη συνέχεια τα ανακυκλώνετε;

- ΝΑΙ ΟΧΙ

5. Χρησιμοποιείτε πλαστικές σακούλες;

- Πάντα
- Ορισμένες φορές
- Προσπαθούμε να τις αποφύγουμε
- Ποτέ

Εάν ναι, στη συνέχεια τις ανακυκλώνετε;

- ΝΑΙ ΟΧΙ

6. Χρησιμοποιείτε πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης;

- Πάντα
- Ορισμένες φορές
- Προσπαθούμε να τα αποφύγουμε
- Ποτέ

Εάν ναι, στη συνέχεια τα ανακυκλώνετε;

- ΝΑΙ ΟΧΙ

7. Συμφωνείτε (Σ) ή διαφωνείτε (Δ) με τις παρακάτω προτάσεις; Συμπληρώστε Σ ή Δ.

- (Σ) (Δ) Είναι καλύτερο να ανακυκλώνω από το να μη χρησιμοποιώ πλαστικά μιας χρήσης.
- (Σ) (Δ) Όλα τα πλαστικά μιας χρήσης ανακυκλώνονται (πλαστικά μπουκάλια, ποτήρια, καλαμάκια κλπ.)
- (Σ) (Δ) Πρέπει να πλένω τα πλαστικά πριν τα ανακυκλώσω.
- (Σ) (Δ) Τα μαύρα πλαστικά δοχεία τροφής ανακυκλώνονται.

8. Υπάρχει κάτι που σας δυσκολεύει στη μείωση του πλαστικού μιας χρήσης;

---

9. Υπάρχει κάτι που σας δυσκολεύει στην ανακύκλωση του πλαστικού μιας χρήσης;

Τα κατάφερες!

Μόλις μου
έσωσες τη ζωή!

Μέρος Α΄ Δράσεις αξιολόγησης

3.2 Μέτρησέ το, στο σχολείο!

Μέτρησέ το, στο σχολείο!

Στόχος: Η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης ως προς τη χρήση πλαστικού μιας χρήσης στο σχολείο.

ΒΗΜΑ 1

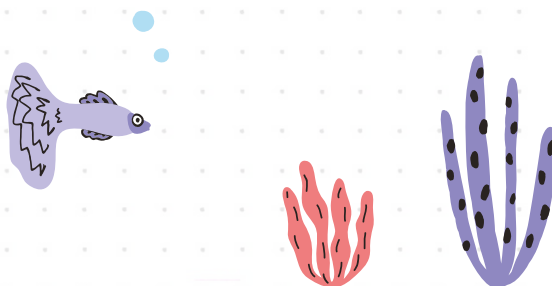
Οι μαθητές χωρίζονται σε 4 ομάδες. Οι 3 ομάδες αναλαμβάνουν να κάνουν έλεγχο χρήσης πλαστικού μιας χρήσης στο χώρο του σχολείου βάσει των αντίστοιχων πρωτοκόλλων («Έρευνας γευμάτων στο σχολείο», «Έρευνας απορριμμάτων στο σχολείο», «Έρευνας στο κυλικείο»). Ταυτόχρονα η 4η ομάδα, «δημοσίων σχέσεων», συγκεντρώνει τις απαραίτητες πληροφορίες βάσει του πρωτοκόλλου «Έρευνας για την αποκομιδή των απορριμμάτων του σχολείου».

ΒΗΜΑ 2

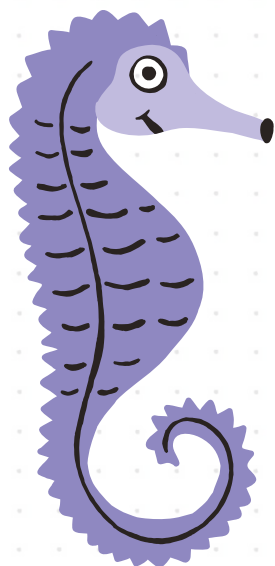
Κάθε ομάδα εργάζεται χωριστά, συγκεντρώνει τα αποτελέσματα της έρευνάς της και ετοιμάζει την παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια.

ΒΗΜΑ 3

Ορίστε την ημέρα που οι ομάδες θα συγκεντρωθούν και θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα στην ολομέλεια. Οι μαθητές συνδυάζουν τα στοιχεία, συζητούν, αξιολογούν, και προτείνουν λύσεις. Καταστρώνουν σχέδιο δράσης για τη μείωση του πλαστικού μιας χρήσης στο σχολείο. Συζητάνε και οργανώνουν τον τρόπο με τον οποίο θα επικοινωνήσουν τα αποτελέσματα της στο σχολείο και στους γονείς (πίστες, ραβδογράμματα, κλπ.). Τα συγκεντρωτικά αυτά αποτελέσματα θα αποτελέσουν τον πυρήνα της δράσης επικοινωνίας που θα κάνουν στη συνέχεια.

Μέτρησέ το,
στο σχολείο!

3.2.1 Πρωτόκολλο έρευνας γευμάτων στο σχολείο.

Κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων ή / και του ολοήμερου παρατηρήστε τους συμμαθητές σας κατά τη διάρκεια μίας εβδομάδας και καταγράψτε τους μέσους όρους:

1. Ποσοστό μαθητών που φέρνουν παγούρι

---

2. Ποσοστό μαθητών που κάνουν χρήση του φιλτραρισμένου νερού

---

3. Ποσοστό μαθητών που χρησιμοποιούν πλαστικά μπουκάλια μιας χρήσης

---

4. Ποσοστό μαθητών που φέρνουν το φαγητό τους σε τάπερ

---

5. Ποσοστό μαθητών που φέρνουν το φαγητό τους σε συσκευασίες πλαστικού μιας χρήσης (μεμβράνη, πλαστικά σακουλάκια κλπ.)

---

6. Ποσοστό μαθητών που χρησιμοποιούν καλαμάκια μιας χρήσης

---

7. Ποσοστό μαθητών που χρησιμοποιούν πλαστικά ποτήρια

3.2.2 Πρωτόκολλο έρευνας πλαστικών απορριμμάτων στο σχολείο.

Παρατηρήστε, κατά τη διάρκεια μίας εβδομάδας, και καταγράψτε:

1. Υπάρχει κεντρικός κάδος σκουπιδιών;

Μέσα στον χώρο του σχολείου ΝΑΙ ΟΧΙ

Κοντά στο σχολείο. ΝΑΙ ΟΧΙ

2. Ελέγξτε τον κάδο σκουπιδιών. Περιέχει και ανακυκλώσιμα απορρίμματα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Υπάρχει κάδος ανακύκλωσης;

Μέσα στον χώρο του σχολείου ΝΑΙ ΟΧΙ

Κοντά στο σχολείο. ΝΑΙ ΟΧΙ

4. Ελέγξτε τον κάδο ανακύκλωσης. Περιέχει και μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

5. Ελέγξτε τα ανακυκλώσιμα απορρίμματα στον κάδο. Είναι καθαρά;

ΝΑΙ ΟΧΙ

6. Υπάρχει κάδος ανακύκλωσης πλαστικών μπουκαλιών κοντά στο σχολείο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

7. Ελέγξτε τον κάδο ανακύκλωσης μπουκαλιών. Περιέχει άλλα απορρίμματα εκτός από πλαστικά μπουκάλια;

ΝΑΙ ΟΧΙ

8. Ρωτήστε την αντίστοιχη ομάδα «δημοσίων σχέσεων» των συμμαθητών σας κάθε πότε και ποιες συγκεκριμένες ημέρες γίνεται η αποκομιδή κάθε κάδου απορριμμάτων (κοινός κάδος απορριμμάτων, κάδος ανακύκλωσης, κάδος ανακύκλωσης πλαστικών μπουκαλιών). Στη συνέχεια, μετρήστε τον όγκο των σκουπιδιών του κάθε κάδου, λίγο πριν την αποκομιδή. Θεωρήστε ότι ο κάδος είναι η μονάδα μέτρησης. Τι ποσοστό του κάδου είναι γεμάτο;

1/4 2/4 (μισόγεμάτος) 3/4 4/4 (γεμάτος)

3.2.3 Πρωτόκολλο έρευνας στο κυλικείο

Παρατηρήστε και καταγράψτε:

1. Ποια προϊόντα που διατίθενται στο κυλικείο έχουν πλαστική συσκευασία μιας χρήσης.

Εμφιαλωμένο νερό

Γάλα

Σοκολατούχο γάλα

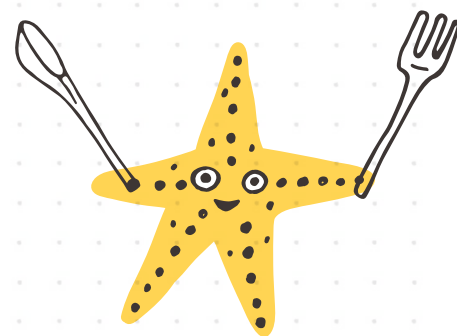
Χυμός

Αναψυκτικό

Γιαούρτι

Άλλα:

Επίσης, παρατηρήστε αν διατίθενται τα ακόλουθα:

Πλαστικά καλαμάκια

Πλαστικά κουταλάκια

Πλαστικά ποτήρια

Πλαστικό σακουλάκι

Άλλα:

---

2. Παρατηρήστε, κατά τη διάρκεια μίας εβδομάδας, τις αγορές στο κυλικείο εστιάζοντας στα παραπάνω προϊόντα που καταγράψατε. Ποια είναι τα πιο δημοφιλή; Καταγράψτε με τη βοήθεια του κυκλικειάρχη τις ποσότητες των παραπάνω προϊόντων που διέθεσε σε μία εβδομάδα:

3.2.4 Πρωτόκολλο έρευνας για τη διάθεση των απορριμμάτων του σχολείου.

1. Μάθετε ποια αρχή είναι υπεύθυνη για την αποκομιδή των κοινών απορριμμάτων. Επικοινωνήστε μαζί τους και ρωτήστε κάθε πότε γίνεται η αποκομιδή από τους κάδους του σχολείου και ποιες ημέρες και ώρες.

---

2. Ρωτήστε ποιος είναι ο οδηγός του συγκεκριμένου απορριματοφόρου, επιδιώξτε να επικοινωνήσετε μαζί του και ρωτήστε τον πόσο γεμάτος είναι ο κάδος και αν κυριαρχεί ένα είδος απορριμμάτων.

---

3. Μάθετε ποια αρχή είναι υπεύθυνη για την αποκομιδή των κάδων ανακύκλωσης. Επικοινωνήστε μαζί τους και ρωτήστε κάθε πότε γίνεται η αποκομιδή από τους κάδους του σχολείου, ή από τους κάδους που βρίσκονται κοντά στο σχολείο, και ποιες ημέρες και ώρες.

---

4. Ρωτήστε ποιος είναι ο οδηγός του συγκεκριμένου απορριματοφόρου, επιδιώξτε να επικοινωνήσετε μαζί του και ρωτήστε τον πόσο γεμάτος είναι ο κάδος και αν κυριαρχεί ένα είδος ανακυκλώσιμων απορριμμάτων.

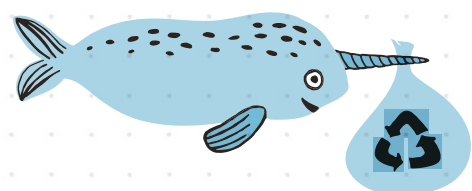

---

5. Ρωτήστε τον αν γίνεται σωστά η ανακύκλωση (καθαρές συσκευασίες, όχι πρόσμειξη με άλλα απορρίμματα κλπ.).

---

6. Επιβεβαιώστε με τον Δήμο ότι τα ανακυκλώσιμα απορρίμματα του δήμου καταλήγουν στο ΚΔΑΥ (Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών). Επικοινωνήστε με το ΚΔΑΥ για να σας δώσουν νεότερα στοιχεία για την ποσότητα και ποιότητα των απορριμμάτων του δήμου.

---

7. Μάθετε ποια αρχή είναι υπεύθυνη για την αποκομιδή των πλαστικών μπουκαλιών από τους ειδικούς κάδους ανακύκλωσης (εάν υπάρχουν στο σχολείο ή κοντά στο σχολείο). Επικοινωνήστε μαζί τους και ρωτήστε κάθε πότε γίνεται η αποκομιδή από τους κάδους του σχολείου και ποιες ημέρες και ώρες.

---

8. Ρωτήστε ποιος είναι ο οδηγός του συγκεκριμένου οχήματος αποκομιδής, επιδιώξτε να επικοινωνήσετε μαζί του και ρωτήστε τον πόσο γεμάτος είναι ο κάδος και αν γίνεται σωστά η ανακύκλωση.

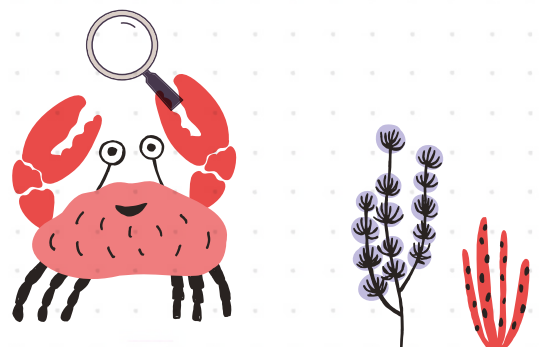

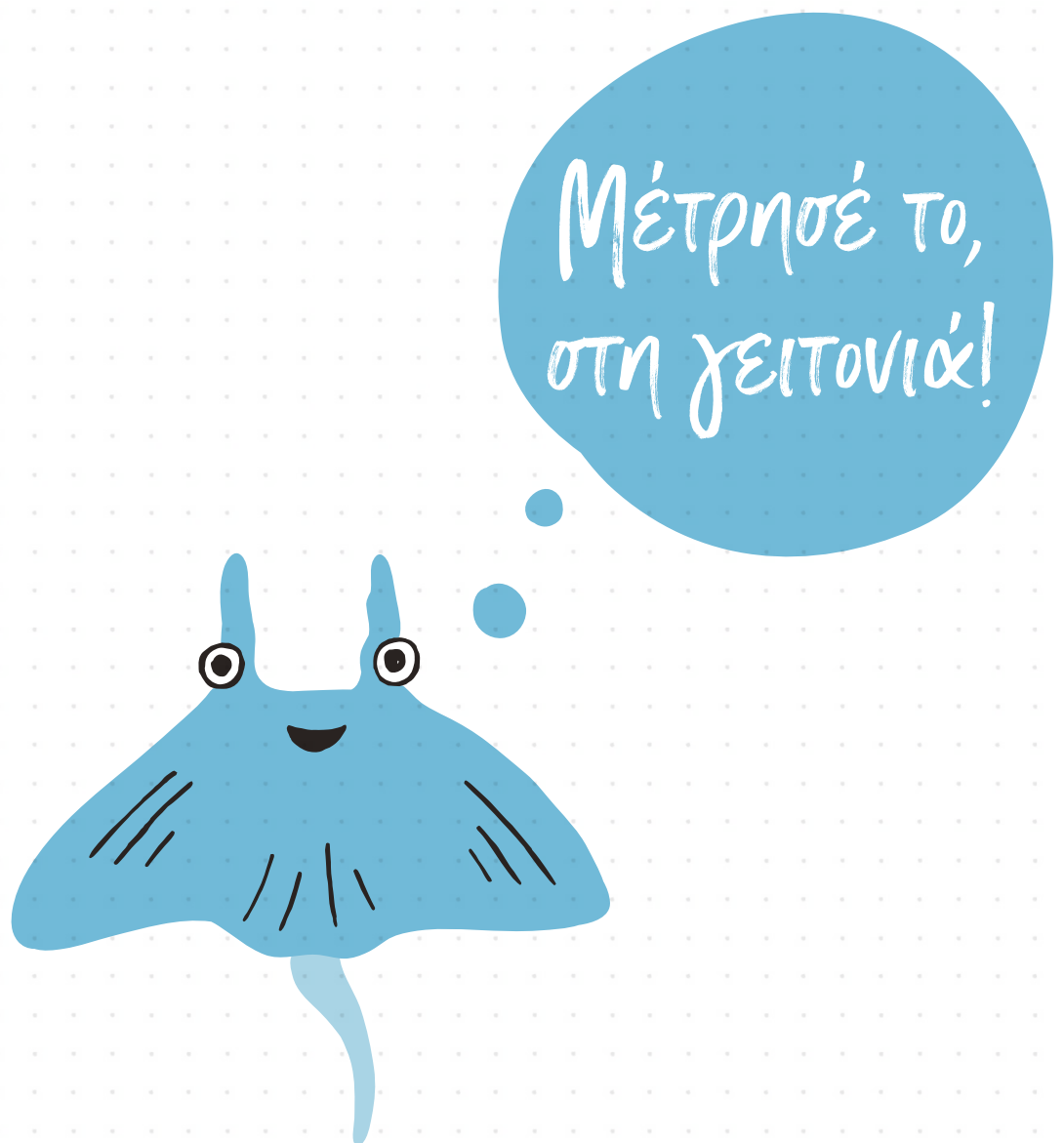
---

9. Ακόμη κι αν οι μαθητές συναντήσουν δυσκολία στη συγκέντρωση αυτών των πληροφοριών, είναι σημαντικό να μπούνε στη διαδικασία έρευνας και επαφής με τις αρμόδιες τοπικές αρχές και να συζητήσουν τις τυχόν δυσκολίες και από πού προκύπτουν.

3.3 Πρωτόκολλο έρευνας στη γειτονιά.

Οι μαθητές χωρίζονται σε δυο ομάδες. Η μία αναλαμβάνει την έρευνα στις επιχειρήσεις και η άλλη την έρευνα στους κάδους και τους δρόμους της γειτονιάς.

Ομάδα Α.

Στη γειτονιά του σχολείου ελέγξτε αν και ποιες επιχειρήσεις και καταστήματα χρησιμοποιούν ή διαθέτουν στους πελάτες τα ακόλουθα:

(α) Πλαστικά μπουκάλια νερού

(γ) Πλαστικά καλαμάκια

(β) Πλαστικές σακούλες

(δ) Πλαστικά ποτήρια

Ομάδα Β.

Ιεραρχήστε τις επιχειρήσεις και τα καταστήματα με βάση τον όγκο των παραπάνω πλαστικών μιας χρήσης που χρησιμοποιούν ή διαθέτουν στους πελάτες :

1. Ελέγξτε τους κάδους στην υπο-περιοχή σας.

Α. Υπάρχουν κάδοι κοινών απορριμμάτων;

Εάν ναι, μήπως υπάρχουν και ανακυκλώσιμα υλικά μέσα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Β. Υπάρχει κάδος ανακύκλωσης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Γ. Εάν ναι, δείτε εάν περιέχει μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα.

ΝΑΙ ΟΧΙ

Δείτε αν τα ανακυκλώσιμα που περιέχει είναι καθαρά.

ΝΑΙ ΟΧΙ

Δ. Υπάρχει κάδος ανακύκλωσης πλαστικών μπουκαλιών;

ΝΑΙ ΟΧΙ

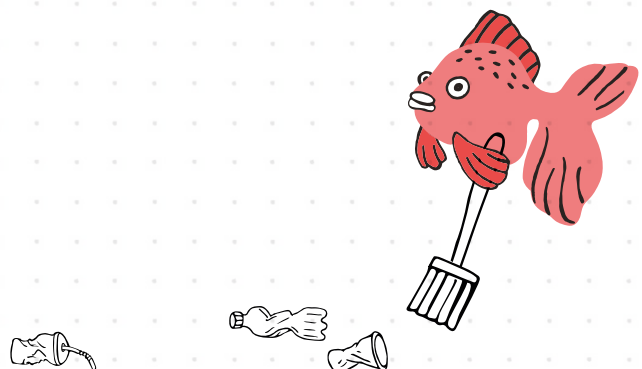
Εάν ναι, δείτε εάν περιέχει άλλα απορρίμματα εκτός από πλαστικά μπουκάλια:

ΝΑΙ ΟΧΙ

2. Ελέγξτε τους δρόμους και τα πεζοδρόμια.

Μήπως υπάρχουν πλαστικά απορρίμματα μιας χρήσης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

© Alexandra Fokaeos

Μέρος Α' Δράσεις αξιολόγησης

3.4 Μέτρησέ το, στην παραλία!

Μέτρησέ το στη παραλία!

ΒΗΜΑ 1

Επιλέξτε την κοντινή στο σχολείο παραλία που θέλετε να καθαρίσετε και να υιοθετήσετε συμβολικά.

ΒΗΜΑ 2

Προετοιμαστείτε για μια σωστή καταγραφή των απορριμμάτων που θα συλλέξετε διαβάζοντας προσεκτικά τις οδηγίες στα πρωτόκολλα που ακολουθούν.

Συζητείστε πώς πρέπει να προετοιμαστείτε: εξοπλισμός, ντύσιμο, χωρισμός σε υπο-ομάδες, τρόπος κατανομής της εργασίας, στην παραλία, κλπ

ΒΗΜΑ 3

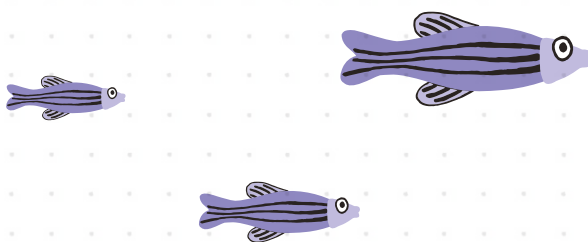
Ελάτε σε επαφή με τις αρμόδιες τοπικές αρχές, ενημερώστε τους για τον καθαρισμό και βεβαιωθείτε ότι θα φροντίσουν για την έγκαιρη αποκομιδή των συλλεχθέντων απορριμμάτων.

Ορίστε ημέρα και ...καλή δουλειά!

Μέτρησέ το,
στη παραλία!

A. Πρωτόκολλο καταγραφής ταυτότητας παραλίας

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ:

A. Φυσικά χαρακτηριστικά παραλίας

1. Συνολικό μήκος παραλίας (περίπου):
2. Πλάτος παραλίας (περίπου):
3. Παραλία: Ομαλή Με απότομη κλίση
5. Έδαφος παραλίας: Λεπτόκοκκη Άμμος Χονδρόκοκκη Άμμος Βότσαλα
6. Υπάρχουν αμμοθίνες (αμμόλοφοι) στην παραλία: ΝΑΙ ΟΧΙ
8. Καταλήγουν ποτάμια/χείμαρροι κοντά στην παραλία; ΝΑΙ ΟΧΙ

B. Στοιχεία για τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες

ΖΩΝΗ A: ΠΑΡΑΛΙΑ

1. Χρήση παραλίας: Εποχική Συνεχής
2. Η άμεση πρόσβαση στην παραλία είναι:
Άσφαλτος Χωματόδρομος Μονοπάτι Μόνο από τη θάλασσα

3. Σημειώστε τις δραστηριότητες που κάνουν συνήθως οι άνθρωποι στην παραλία ή σε μικρή απόσταση από αυτή και την έντασή τους (πόσο συχνά συμβαίνουν).
(1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ, 5: Πάρα πολύ έντονη)

- Κολύμπι 1 2 3 4 5
- Θαλάσσια σπορ 1 2 3 4 5
- Επιχειρήσεις αναψυχής και εστίασης (beach bar, καντίνες) 1 2 3 4 5
- Ελεύθερο/Οργανωμένο Camping 1 2 3 4 5
- Ερασιτεχνική αλιεία 1 2 3 4 5
- Επαγγελματική αλιεία 1 2 3 4 5

- Θαλάσσιες μεταφορές μικρής κλίμακας 1 2 3 4 5
- Στάθμευση Κρουαζιερόπλοιων/σκαφών 1 2 3 4 5
- Parking/Χώρος Στάθμευσης οχημάτων 1 2 3 4 5
- Άλλο (προσδιόρισε) _____ 1 2 3 4 5

4. Υπάρχουν τεχνητές κατασκευές στην παραλία; ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, προσδιόρισε τον τύπο και την έντασή τους
(1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ, 5: Πάρα πολύ Έντονη):

- Δρόμος 1 2 3 4 5
- Σπίτια/εξοχικές οικίες 1 2 3 4 5
- Ενοικιαζόμενα δωμάτια/ξενοδοχεία 1 2 3 4 5
- Επιχειρήσεις εστίασης (εστιατόρια, καφετέριες κ.λπ.) 1 2 3 4 5
- Κέντρα θαλάσσιων σπορ 1 2 3 4 5
- Καταδυτικά κέντρα 1 2 3 4 5
- Κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης/περιβαλλοντικοί σύλλογοι 1 2 3 4 5
- Σύλλογοι αλιέων 1 2 3 4 5
- Επιχειρήσεις με είδη αλιείας, δολώματα κ.λπ. 1 2 3 4 5
- Άλλο (προσδιόρισε) _____ 1 2 3 4 5

ΖΩΝΗ Β: ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

5. Η παραλία γειτνιάζει με πόλη/οικισμό; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ΝΑΙ, σε πόση απόσταση;

6. Η παραλία καθαρίζεται; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ΝΑΙ, κάθε πότε, από ποιόν και με ποιο τρόπο;

---

7. Σε ποια απόσταση από την παραλία περνάει το πλοίο της γραμμής;

Ποια είναι η κύρια κατηγορία σκαφών: Αλιευτικά Επιβατηγά Άλλο

8. Ποια είναι η απόσταση της παραλίας από το κοντινότερο λιμάνι και ποιο είναι;

Ποια η κύρια κατηγορία σκαφών που ελλιμενίζονται: Αλιευτικά Επιβατηγά Άλλο

Γ. Στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή νομοθεσίας, διαχειριστικών μέτρων κ.λπ.

1. Η παραλία έχει Γαλάζια Σημαία; ΝΑΙ ΟΧΙ

2. Η παραλία ανήκει σε προστατευόμενη περιοχή; ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Κοντά στην παραλία υπάρχει έξοδος μονάδας επεξεργασίας λυμάτων;
Αν ΝΑΙ, σε πόση απόσταση; ΝΑΙ ΟΧΙ

---

4. Κοντά στην παραλία λειτουργεί ΧΑΔΑ/ΧΥΤΑ;
Αν ΝΑΙ, σε πόση απόσταση; ΝΑΙ ΟΧΙ

---

5. Στην παραλία είναι τοποθετημένοι κάδοι απορριμμάτων; ΝΑΙ ΟΧΙ

6. Στην παραλία είναι τοποθετημένοι κάδοι ανακύκλωσης απορριμμάτων; ΝΑΙ ΟΧΙ

7. Η παραλία ανήκει σε «Περιοχή Περιορισμού Αλιείας»; ΝΑΙ ΟΧΙ

8. Στην παραλία υπάρχει σημείο ενάλιου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος; ΝΑΙ ΟΧΙ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ:

_____

Σχολείο: _____

Τάξη, τμήμα: _____ Όνομα εκπαιδευτικού: _____

e-mail: _____

Ημερομηνία δειγματοληψίας: /   /   (Ημέρα/Μήνας/Ετος)

Ώρα έναρξης: _____ Ώρα λήξης: _____

Μήκος δειγματοληψίας: 100μέτρα 50μέτρα

Πρόσθετα στοιχεία

1. Ένταση ανέμου: Άπνοια Ασθενής Μέτριος Ισχυρός

2. Κατεύθυνση ανέμου (προαιρετικά): Β Α Ν Δ

3. Κατάσταση θάλασσας: Γαλήνια Ήρεμη Ταραγμένη Κυματώδης

4. Ισχυρός άνεμος τις προηγούμενες μέρες ΝΑΙ ΟΧΙ

5. Έντονη βροχή/καταιγίδα τις προηγούμενες μέρες ΝΑΙ ΟΧΙ

6. Υπάρχουν πολλά εκβρασμένα φύκια/ξύλα στην άμμο; ΝΑΙ ΟΧΙ

7. Αν γνωρίζετε, γράψτε αν και πότε έγινε καθαρισμός της παραλίας πριν την παρούσα δράση καταγραφής; _____

8. Αν γνωρίζετε, γράψτε αν έχει γίνει δράση αναπλήρωσης της άμμου της παραλίας; ΝΑΙ ΟΧΙ

9. Εντοπίσατε φωλιά ζώου(ων) στην παραλία: ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, Χελώνα Πουλί Άλλο (προσδιόρισε) _____

10. Εντοπίστηκε νεκρό(ά) ζώο(α) στην παραλία; ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, προσδιόρισε: Πλήθος _____ Είδος (αν είναι δυνατόν)

Ο θάνατος οφείλεται σε μπλέξιμο; ΝΑΙ ΟΧΙ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Φορέστε οπωσδήποτε γάντια και μην πιάνετε τα απορρίμματα με γυμνά χέρια.
2. Συλλέγετε όλα τα απορρίμματα των οποίων η μικρότερη διάσταση είναι τουλάχιστον ίση με 2.5cm από μήκος παραλίας 100 μέτρων.

3. Πρώτα γίνεται η συμπλήρωση των Πρωτοκόλλων Καταγραφής της Παραλίας και Απορριμμάτων και στη συνέχεια ακολουθεί η απομάκρυνσή των απορριμμάτων από τη παραλία.
4. Ένας εύκολος τρόπος για την καταμέτρηση των απορριμμάτων, είναι ο ακόλουθος:

5. Προσέχετε τα αιχμηρά αντικείμενα (σπασμένα γυαλιά, σύριγγες κ.λπ.).
6. Μην συλλέγετε βαριά και ογκώδη αντικείμενα.
7. Βαριά και ογκώδη αντικείμενα φωτογραφίζονται, σημαίνονται με σπρέυ και καταγράφονται στο πεδίο «Επιπλέον παρατηρήσεις» της φόρμας καταγραφής.
8. Μην συλλέγετε αντικείμενα που ενδέχεται να περιέχουν επικίνδυνα, εύφλεκτα, εκρηκτικά και τοξικά υλικά.
9. Αντικείμενα μη αναγνωρίσιμα καταχωρούνται στην κατηγορία «Άλλα .....» του κατάλληλου τύπου απορριμμάτων.
10. Μην περπατάτε στις αμμοθίνες γιατί προκαλείται βλάβη στη βλάστηση των αμμοθινών που βοηθά να συγκρατείται η άμμος στην ακτή.

Για να καλύψεις την απαραίτητη επιφάνεια παραλίας, προτείνεται να επιλέξεις ένα από τους δύο ακόλουθους τρόπους

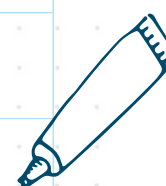
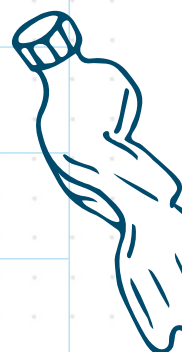
Μέτρησέ το!

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΠΟΛΥΜΕΡΗ (ΠΛΑΣΤΙΚΑ)

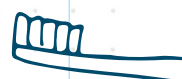
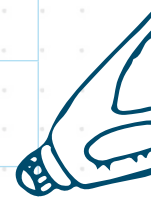
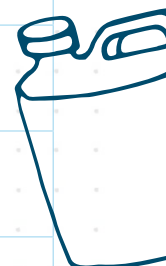
Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Πλαστικές σακούλες & τεμάχιά τους	
Μικρές Πλαστικές σακούλες (π.χ. αποθήκευσης τροφίμων) & τεμάχιά τους	
Μπουκάλια νερού/αναψυκτικού $\leq 0.5l$	
Μπουκάλια νερού/αναψυκτικού $> 0.5l$	
Μπουκάλια & Δοχεία απορρυπαντικού, καθαριστικών	
Δοχεία τροφίμων (και από 'γρήγορο φαγητό')	
Μπουκάλια & Δοχεία καλλυντικών παραλίας π.χ. αντηλιακά	
Μπουκάλια & Δοχεία άλλων καλλυντικών	
Κιβώτια και δοχεία / καφάσια	
Εξαρτήματα αυτοκινήτου	
Πλαστικά πώματα/καπάκια μπουκαλιών νερού/αναψυκτικών	
Πλαστικά πώματα/καπάκια μπουκαλιών αγνώστου περιεχομένου	
Πλαστικοί δακτύλιοι από πώματα/καπάκια μπουκαλιών	
Πλαστικές συσκευασίες τσιγάρων/καπνού	
Αναπτήρες	

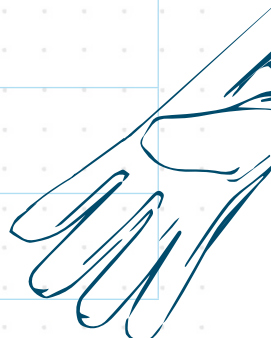
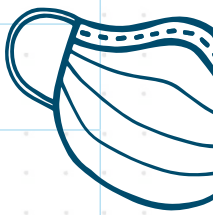

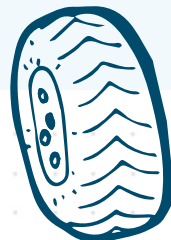
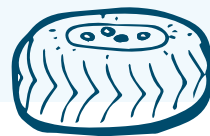

Αποσιγάρα & Φίλτρα	
Στυλό και καπάκια	
Χτένες/βούρτσες μαλλιών/γυαλιά ηλίου	
Στικ από γλειφιτζούρι	
Παιχνίδια και εφόδια για πάρτυ	
Ποτήρια μιας χρήσης και καπάκια	
Μαχαιροπίρουνα και δίσκοι	
Καλαμάκια και αναδευτήρες ποτών	
Σακί διχτυωτό λαχανικών (πατάτες)	
Σχοινιά (διάμετρος >1cm)	
Σπάγγοι και σχοινιά (διάμετρος < 1cm)	
Δίχτυα και κομμάτια διχτυού	
Κουτιά φελιζόλ για αλιεύματα	
Πετονιές	
Φελλοί για δίχτυα αλιείας	
Μπαλόνια Σκαφών	
Πλαστικές ταινίες (ιμάντες) συσκευασίας	

Φυσίγγια (κενά)	
Σφουγγάρι	
Τεμάχια από πλαστικό/πολυστυρένιο 2.5cm > < 50cm	
Τεμάχια από πλαστικό/πολυστυρένιο > 50cm	
CD, θήκη για CD	
Κολλητική ταινία	
Πλαστικά οικοδομικά απορρίμματα	
Εξάρτημα από βιολογικό καθαρισμό	
Δερματικά Καλωδίων	
Μπατονέτες	
Είδη ατομικής υγιεινής μιας χρήσεως (π.χ. σερβιέτες / σερβιετάκια)	
Πάνες μιας χρήσης (βρεφικές & ενηλίκων)	
Συσκευασίες ιατροφαρμακευτικών ειδών	
Σαγιονάρες	
Άλλα αντικείμενα από πλαστικό/πολυστυρένιο (αναγνωρίσιμα)	
Πλαστικά γάντια	
Πλαστικές Μάσκες	

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΛΑΣΤΙΧΟ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Μπαλόνια και στηρίγματα μπαλονιών	
Μπάλες	
Ελαστικά αυτοκινήτου και ιμάντες	
Σαμπρέλες και φύλλα από λάστιχο	
Άλλα τεμάχια από Λάστιχο	

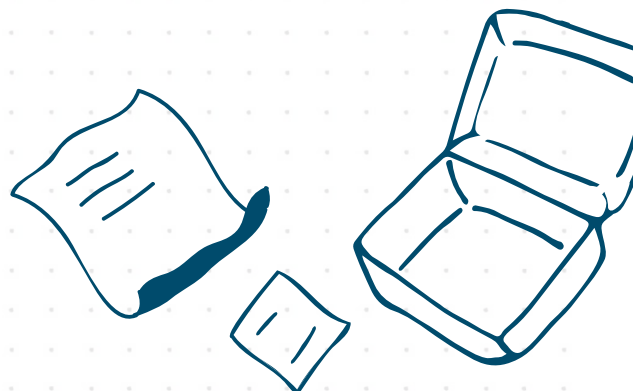
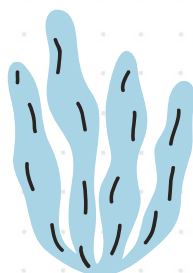
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΥΦΑΣΜΑ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Ρουχισμός / κουρέλια (ρούχα, καπέλα, πετσέτες)	
Παπούτσια και πέδιλα (π.χ. από δέρμα, ύφασμα)	
Σάκος (τσουβάλι) από λινάτσα	
Σχοινιά, σπάγκοι και δίχτυα	
Άλλα υφάσματα (και κουρέλια)	

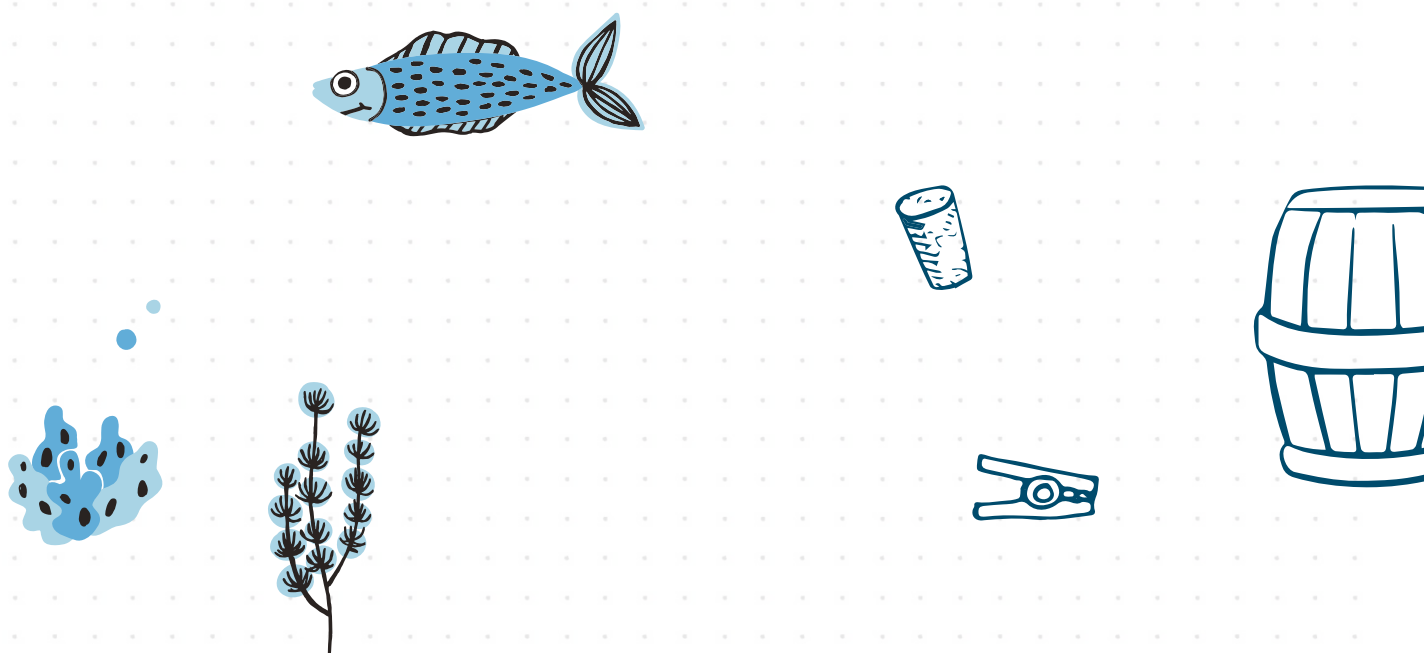
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ/ΧΑΡΤΟΝΙ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Χαρτόνια (κούτες & κομμάτια)	
Συσκευασίες γάλακτος tetra pack	
Συσκευασίες χυμών tetra pack	
Πακέτα τσιγάρων	
Ποτήρια, συσκευασίες φαγητού/ροφημάτων	
Εφημερίδες & περιοδικά	
Συσκευασία πυροτεχνημάτων/φωτοβολίδων	
Άλλα χάρτινα αντικείμενα	
Κομμάτια χαρτιού	

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Φελλοί	
Παλέτες	
Καφάσια	
Ξυλάκια παγωτού, ξύλινα πηρουνάκια, chopsticks, οδοντογλυφίδες	
Άλλα ξύλινα αντικείμενα < 50cm	
Άλλα ξύλινα αντικείμενα > 50cm	

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΟ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Συσκευασίες (φιάλες) αεροζόλ/σπρέυ	
Αλουμινένια κουτιά αναψυκτικών/μπύρας	
Μεταλλικές συσκευασίες τροφίμων (π.χ. κονσέρβες)	
Μεταλλικά καπάκια μπουκαλιών και δακτύλιοι	
Είδη αλιείας (βαρίδια, αγκίστρια, κ.λπ.)	
Άλλα δοχεία (<4 L)	
Σύρματα, συρματοπλέγμα	
Μπαταρίες οικιακές	
Άλλα μεταλλικά αντικείμενα < 50cm	
Άλλα μεταλλικά αντικείμενα > 50cm	

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ/ΚΕΡΑΜΙΚΟ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Γυάλινα μπουκάλια και κομμάτια	
Λάμπες (γλόμποι)	
Οικοδομικά υλικά (τούβλα, τσιμέντο, σωλήνες)	
Γυάλινα ή Κεραμικά τεμάχια >2.5cm	
Άλλα γυάλινα αντικείμενα	

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΑΤΑΞΙΝΟΜΗΤΑ – ΧΗΜΙΚΑ - ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Γενική Ονομασία Κατηγορίας	σύνολο
Άλλα ιατρικά είδη (επιθέματα, επίδεσμοι, αυτοκόλλητος γύψος κ.λπ.)	
Κάρβουνα	
Παραφίνη/Κηροί	
Υπολείμματα τροφίμων	
Διάφορα σκουπίδια (επεξεργασμένο ξύλο, μεταλλικά μέρη)	

© steve_woods_photography

Μέρος Β΄

4. Δράσεις επικοινωνίας

4.1 ΔΙΑΔΩΣΤΕ ΤΟ, ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ!

Στόχος: Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της σχολικής κοινότητας για την κατάργηση των πλαστικών μιας χρήσης στο σχολείο.

Περιγραφή:

Αξιοποιήστε τα αποτελέσματα των ερευνών σας για να στήσετε μια καμπάνια με θέμα τα πλαστικά μιας χρήσης με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα:

- Μία αφίσα για το σχολείο.
- Ένα σχολικό εφημεριδάκι.
- Ένα θεατρικό έργο (σε συνεργασία με τοπικές θεατρικές ομάδες).

Οργανώστε έναν ενδοσχολικό ή διασχολικό διαγωνισμό.

Μικρά μυστικά.

Αφίσα:

Καλά στοχευμένο μήνυμα, όχι υπερβολική πληροφορία, λιτότητα, σαφήνεια στη μορφή και το περιεχόμενο, πρωτότυπο slogan.

Δείτε το ακόλουθο βίντεο. [ΕΔΩ θα παραπέμπουμε σε ένα βίντεο του WWF για τα μυστικά μιας καλής αφίσας]

Σχολικό εφημεριδάκι:

Ποικιλία θεμάτων, άρθρα σύντομα, περιεκτικά που να κεντρίζουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Καλή τεκμηρίωση με τα στοιχεία των ερευνών και με πηγές από τη βιβλιογραφία και το διαδίκτυο σε άμεση σύνδεση με τη σχολική καθημερινότητα.

Θεατρικό έργο:

Σαφής εστίαση, ενδιαφέρουσα πλοκή, πρωτότυπο σενάριο, ενδιαφέροντες διάλογοι, ζωντανή γλώσσα, αξιοποίηση της κίνησης και των θεατρικών μέσων.

Μπορείτε να ζητήσετε τη συνδρομή της τοπικής θεατρικής ομάδας, εφόσον υπάρχει.

4.2 ΔΙΑΔΩΣΤΕ ΤΟ, ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ!

Στόχος: Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της γειτονιάς για την κατάργηση των πλαστικών μιας χρήσης.

Περιγραφή

Τα επικοινωνιακά εργαλεία – μέσα που δημιουργήσατε για το σχολείο αξιοποιήστε τα για να διαδώστε το μήνυμα στη γειτονιά.

- Εξασφαλίστε χορηγία σε είδος για να ανατυπώσετε την αφίσα (ή τις αφίσες) ή/και τη σχολική εφημερίδα που έχετε δημιουργήσει.
- Επισκεφθείτε τις επιχειρήσεις και τα καταστήματα της γειτονιάς και ζητήστε τους να αναρτήσουν την αφίσα σας στους χώρους τους.
- Εκθέστε τις αφίσες σε πολιτιστικό χώρο που λειτουργεί στη γειτονιά σας.
- Οργανώστε μία πικετοφορία στη γειτονιά με τις αφίσες σας.
- Εντοπίστε τα πιθανά σημεία δωρεάν διάθεσης της εφημερίδας σας στη γειτονιά (π.χ. κομμωτήρια, φαρμακεία κλπ.)
- Εξασφαλίστε αναδημοσίευση άρθρων της σχολικής εφημερίδας σας σε τοπική εφημερίδα.
- Εξασφαλίστε άρθρα γνώμης με θέμα τα πλαστικά από κατοίκους της γειτονιάς.
- Αξιοποιήστε μία σκηνή από το θεατρικό έργο που έχετε δημιουργήσει για να παίξετε μία σκηνή στην πλατεία της γειτονιάς. Προσκαλέστε εγκαίρως τους κατοίκους, εξασφαλίστε συμμετοχή!
- Παίξτε σκηνές από το έργο κινούμενοι στη γειτονιά κατά το πρότυπο του θεάτρου δρόμου. Ενθαρρύνετε τους κατοίκους να λάβουν μέρος, ανοίξτε διάλογο μαζί τους.
- Εάν το θεατρικό έργο που δημιουργήσατε προσφέρεται, οργανώστε ένα flash mob στη γειτονιά.

4.3 ΔΙΑΔΩΣΤΕ ΤΟ, ΣΤΟ ΔΗΜΟ!

Στόχος: Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για την κατάργηση των πλαστικών μιας χρήσης.

Περιγραφή

Τώρα είστε έτοιμοι να σχεδιάσετε μια ολοκληρωμένη καμπάνια ευαισθητοποίησης για τα πλαστικά μιας χρήσης με στόχο την αλλαγή συμπεριφοράς όλων των κατοίκων και επισκεπτών του δήμου αξιοποιώντας το σύνολο των επικοινωνιακών εργαλείων που δημιουργήσατε.

Εκτός από τα επικοινωνιακά μέσα που δημιουργήσατε, αξιοποιήστε τα αποτελέσματα της έρευνας για να συντάξετε δεκαλόγους κατάργησης πλαστικών μιας χρήσης για στοχευμένο κοινό (π.χ. καφέ και εστιατόρια, ξενοδοχεία, φεστιβάλ, επαγγελματικοί χώροι, χώροι εκπαίδευσης και πολιτισμού).

Μικρά μυστικά.

- Σαφήνεια στον στόχο της καμπάνιας. (π.χ. Μείωση πλαστικών μιας χρήσης στο νησί της Πάρου κατά χ ποσοστό, αντικατάσταση των πλαστικών μιας χρήσης με επαναχρησιμοποιούμενες πλαστικές συσκευασίες (μεταλλικό, χάρτινο καλαμάκι κλπ.)
- Σαφήνεια στο μήνυμα αλλαγής συμπεριφοράς και σωστή τεκμηρίωση με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας.
- Σαφής προσδιορισμός του κοινού – στόχου. (Παιδιά; Νοικοκυριά; Επιχειρηματίες; Τουρίστες;)
- Σαφής χρονική διάρκεια.
- Επιλογή των κατάλληλων μέσων επικοινωνίας (τα παραπάνω ή και άλλα που θα σκεφτείτε εσείς) και βέλτιστη χρήση τους.
- Αποτελεσματική διάχυση.
- Διασχολική συνεργασία .(Συνεργαστείτε με άλλα σχολεία του νησιού και λειτουργήστε συμπληρωματικά και πολλαπλασιαστικά).
- Εξασφάλιση συνεργασιών με άλλους φορείς στο νησί που μπορεί να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και πολλαπλασιαστικά. (π.χ. Δήμος, ο τοπικός σύλλογος «Αρχίλοχος», η τοπική δημοτική βιβλιοθήκη, τοπικές επιχειρήσεις που θα δώσουν χορηγίες σε είδος, μεταφραστές του υλικού για τους τουρίστες κλπ.).
- Αξιοποίηση των γνώσεων, των ταλέντων και της επαγγελματικής ιδιότητας των γονιών των μαθητών του σχολείου.
- Μετρήσιμα αποτελέσματα και τρόπος αξιολόγησης.(Π.χ. <https://www.theguardian.com/teacher-network/2017/apr/28/pupil-power-how-students-are-turning-schools-green>

5. ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Όλες οι δράσεις που περιέχονται σε αυτή την «εργαλειοθήκη» για την ελαχιστοποίηση του πλαστικού μιας χρήσης στο σπίτι, στο σχολείο και στη γειτονιά, μπορούν να προσαρμοστούν σε όλες τις ηλικίες και ανάγκες των μαθητών.

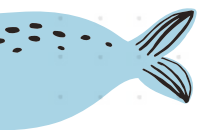
Ως εκπαιδευτικοί έχετε μεγάλη εμπειρίες σε τέτοιου είδους προσαρμογές! Προτείνουμε, όμως, κι εμείς ορισμένες ιδέες που ίσως σας φανούν χρήσιμες.

- Εισάγετε το θέμα ευχάριστα, χωρίς κείμενα, μέσα από το βίνυο. Π.χ. ελάτε μια μέρα στην τάξη με πλαστικό ποτήρι, καλαμάκι, πλαστική σακούλα, εμφιαλωμένο νερό κλπ! Ρωτήστε τα παιδιά αν παρατηρούν τίποτα που δεν πάει καλά. Συζητήστε ποιο είναι το πρόβλημα. Αφήστε τους να καταθέσουν τις γνώσεις και εικασίες τους.
- Παρουσιάστε, από τις κάρτες με τα στοιχεία για τα πλαστικά στη Μεσόγειο και Ελλάδα, λίγα στοιχεία που κρίνετε κατανοητά και εύληπτα.
- Εισάγετε τα παιδιά στη σημασία του φιλτραρισμένου νερού και των κάδων ανακύκλωσης πλαστικών μπουκαλιών που έχει εγκαταστήσει η Common Seas.
- Ρωτήστε τα παιδιά αν πιστεύουν ότι στο σπίτι, στο σχολείο και στη γειτονιά οι οικογένειές μας, οι συμμαθητές μας, οι δάσκαλοι, οι γείτονες, όλοι, ξέρουν για το πρόβλημα. Άραγε μήπως χρησιμοποιούν ακόμη πλαστικό μιας χρήσης; Μήπως δεν ξέρουν; Μήπως ξέρουν αλλά δεν έχουν με τι να το αντικαταστήσουν; Ας το ερευνήσουμε! Ποιοι θέλουν να γίνουν ερευνητές για να δούμε τι συμβαίνει;
- Μπορείτε να φιλοτεχνήσετε πρωτόκολλα έρευνας για το πλαστικό μιας χρήσης στο σχολείο και στο σπίτι όπως αυτά που ακολουθούν.
- Κάντε μια βόλτα όλοι μαζί μια μέρα στο σχολείο και ελέγξτε τους κάδους ανακύκλωσης. Βρείτε τα σωστά και τα λάθη της ανακύκλωσης στο σχολείο.
- Επαναλάβετε αυτές τις έρευνες όλοι μαζί στη γειτονιά.
- Σκεφτείτε λύσεις, συμβουλές, αιτήματα για το σχολείο, το σπίτι, τη γειτονιά.
- Ετοιμάστε μια αφίσα, ένα θεατρικό δρώμενο, κουκλοθέατρο ή άλλον δημιουργικό τρόπο για να κινητοποιήσετε τη μαθητική κοινότητα, τις οικογένειες και όλη τη γειτονιά.

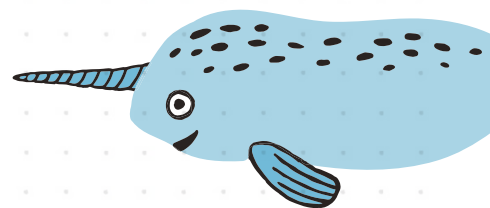
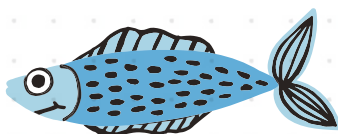

Ψάξε στο σπίτι!

Παγούρια		Πόσα μέτρησες; .....
Πλαστικά μπουκάλια νερό		Πόσα μέτρησες; .....
Πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης		Πόσα μέτρησες; .....
Πλαστικά καλαμάκια		Πόσα μέτρησες; .....
Πλαστικές σακούλες και σακουλάκια		Πόσα μέτρησες; .....

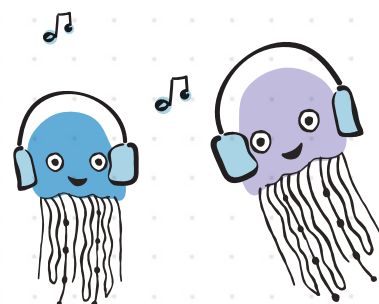

Εντόπισέ το,
μείωσέ το!

6. ΓΙΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

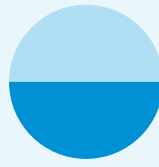
- Δημιουργήστε κίνητρο στους μαθητές μέσα από παραδείγματα νέων ανθρώπων που αφιέρωσαν τη ζωή τους στην καταπολέμηση της πλαστικής ρύπανσης όπως ο Boyan Slat που στα 19 του άλλαξε η πορεία της ζωής του όταν βούτηξε στα νερά του Αιγαίου και είδε την πλαστική ρύπανση! <https://www.youtube.com/watch?v=qQQffhWdihs>
- Δείξτε στους μαθητές την αρνητική διαφήμιση που υπέστη η Άνδρος από τον Leonardo DiCaprio η οποία όμως κινητοποίησε την τοπική κοινωνία να αναλάβει δράση. Δείξτε το βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=SxE9N8O4Kkg>. Συζητήστε τι μπορεί να μάθει κανείς από ένα τέτοιο περιστατικό.
- Μοιραστείτε μαζί τους αριθμητικά στοιχεία από το πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης στην Μεσόγειο και την Ελλάδα. Μιλήστε τους για την πρωτοβουλία της Clean Blue Paros, της Common Seas, και καταγράψτε τις ιδέες τους για δράση.
- Αξιοποιήστε το υλικό ως έχει ζητώντας από τους μαθητές να τροποποιήσουν ή να εμπλουτίσουν τα πρωτόκολλα έρευνας, να συντάξουν τα δικά τους, αν θέλουν, κλπ.
- Στις δράσεις επικοινωνίας, οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν τα social media για την καμπάνια τους. Μπορούν να επιδιώξουν να γίνουν «Influencers» για το θέμα, να κάνουν ανατρεπτικά «unboxing» στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αντιστρέφοντας το μήνυμα για ελαχιστοποίηση της πλαστικής συσκευασίας, να δημιουργήσουν “flash mobs” σε δημόσιους χώρους και χίλια δυο άλλα που θα σκεφτούν.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να δείξουν τη δράση τους σε κάποια πλατφόρμα δικτύωσης νέων για το περιβάλλον, όπως το <https://www.youthforourplanet.com/> Οι νέοι σήμερα δικτυώνονται και ζητούν σοβαρά μέτρα αντιμετώπισης της περιβαλλοντικής κρίσης. Δημιουργήστε την αίσθηση ότι οι μαθητές δεν πρέπει μείνουν εκτός!

Από το

Clean Blue
Palros

Μια πρωτοβουλία του

Common
Seas

Σε συνεργασία με την

